

KAPITEL 1 2 3

Lennart Borgström

FFA nr 7

FFA nr 8

Namnet Lennart Borgström känner många av den något äldre generationen till. Men hur många känner i dag till vilka produkter som härstammar från detta Svängstanamn? Vi träffade Lennart på rätt plats vid rätt tidpunkt.

TEXT & FOTO PATRIK TJÖRNMARK

Sagan om Abu

Det är den 14 mars, 2011. Mörrumsån, ett spinnkast från vår plats, ångar inbjudande i soldiset. Våren är på gång. Det både syns i mark och hörs från alla småfrusna flyttfåglar som börjat infinna sig till denna fagra dalgång i Blekinge.

Detta år firar Abu i Svängsta 90-årsjubileum. Detta år fyller Lennart Borgström 80 år. Det är dagen innan smygpremiären i Mörrumsån. Några isflak åker förbi. Ett par svanar undrar om verkligen värmen är på väg?

Lennart har bjudit in mig för prat och fiske i den charmiga Abu-stugan, idylliskt belägen i Ekeberg strax utanför Svängsta. Här om någonstans ligger stugan sådär perfekt – och det är verkligen bara ett spinnkast från själva ån.

ABU, ELLER AB URFABRIKEN som det hette 1921, året då grundstenarna murades till detta anrika Blekingeföretag, är i dag känt världen över. Lennart är barnbarn till AB Urfabriks grundare – urmakaren Carl-August Borgström och son till Göte Borgström, som startade fiskeredskapstillverkningen i ett härjat Europa 1939.

Lennart kom in på företaget efter avslutad ingenjörsexamen i Örebro 1953. Började på AB Urfabriken 1954.

– Men det var min far Göte som tog alla riskerna, berättar Lennart med en nostalgisk blick.

Jag har tagit med mig en vän till Ekeberg,

Rickard Petersson. Det står ju bland annat praktiskt fiske på menyn. Lennart som bott i USA sedan 1978 visar oss var vi ska sova kommande natt. Jag får Urho Kekkonens sovrum, Rickard Carl XVI Gustafs.

PÅ ÄKTA "DALLASMANÉR" serveras vi ganska snart en drink av Lennart innan midnatten. Lennart pratar på och min lilla valnöt till hjärna fylls snabbt av all information. Inte alls som när Dolph Lundgren tidigt intervjuades med sin pinsamma amerikanska accent, utan här pratas det på äkta Blekingemål som fortfarande sitter precis där det ska. Trots 33 år "over there".

Varje år gästar Lennart sin kära hembygd för att fiska, träffa vänner och att segla som är en annan passion i Lennarts liv.

– Den snabbaste vägen till bekantskap är fiske, säger Lennart.

Och poängterar att det gäller oavsett vilken status du har i livet. Spelar ingen roll om du är vanlig "Svensson" eller högt uppsatt chef, president eller kung. Inom fisket är vi alla lika.

Men vi startar våra tillbakablickar för 47 år sedan – 1954, året då Lennart på allvar började på AB Urfabriken.

EFTER AUGUSTIUTSTÄLLNINGEN i Stockholm på St Eriksmässan 1952 fick AB Urfabriken snart mer att göra. Lennart avslutade sin ingenjörsexamen i Örebro 1953. Sedan

Ambassadeuren introducerades i USA blev AB Urfabriken ett namn att räkna med. Plötsligt slogs det upp dörrar som förr verkat stängda.

Rickard och jag går efter avslutad frukost å la Borgström, med obligatorisk ansjovis och en hutt bäsk, ned till anrika Mörrumsån.

Rickard kör med sin trojänare Ambassadeur 5600C som skriker värre än ett par utslitna torkarblad på en bil.

– Legat på vinden i 30 år, säger Rickard.

Ändå fungerar rullen som den ska. Självt väljer jag en nyare Ambassadeur – 6500 CS Rocket.

I linänden provar vi mängder av beten från, ja, självklart Abu. Några är gamla infiskade med stämpeln Made in Sweden. På några andra står det Made in China, eller Taiwan...

I ABU-STUGAN FIRADE HMK Carl XVI Gustaf sin förlovning med Sveriges nuvarande drottning, då Silvia Sommerlath, den 16 mars 1976, snudd på 35 år sedan. Samma sträcka fiskar vi i dag. Allt är exemplariskt skött. Rent och snyggt. Lättfiskat från land med strategiskt utplacerade små bryggor.

Rickard väljer att fiska ovanför bron som ligger strax nedanför själva stugan. Gör några skrikande kast med sin klenod.

Lennart som har talets gåva berättar följande episod om Tobyns uppkomst: >.....>

Lennart Borgström 15 mars 2011, med nyfångad havsöring ett spinnkast från Abu-stugan.

”TOBY ÄR EN AV ABUS STORSÄLJARE GENOM TIDERNA.”

Nu är det nära... Carl XVI Gustaf med fast fisk på kroken i Mörrumsån.

H.M.K. spinnfiskar i rätt färger...

FOTO LENNART BORGSTRÖM

FOTO LENNART BORGSTRÖM

FOTO LENNART BORGSTRÖM

ABU 505, en rulle som kommer från Lennarts sida. Denna tillhörde författaren och sportfiskaren Curt Lindhé, upphovsman till Abu-betet Plankton.

Nyförlovade paret Carl XVI Gustaf och Siliva Sommerlath. Till höger Finlands president Urho Kekkonen.

► – Idén till Toby fick jag under en fisketur i Danmark när vi var på jakt efter havsöring. Betet togs fram för att efterlikna en tobis. Men när prototyperna tillverkades visade det sig att det smala betet hade svårt att få en naturlig rörelse i vattnet.

– På denna tid (före 1956) hade vi ett drag som hette Torsjö-draget och det hade små vingar som ökade betes yta och därmed dess bärkraft i vattnet.

– Nästa prototyp gjordes med dessa rektangulära vingar, vilket onekligen förbättrade dragets rörelse, men när en av våra konstruktörer, Ove Solde-my, såg prototypen utformade han i stället vingarna som fenor. Samma bete visade jag för Tom Lenk, president på dåtidens Garcia Corporation. Talade om av vi skulle kalla betet Tobis och förklarade varför. ”Varför inte kalla det Toby?” sa Tom direkt, ”det är

mycket lättare att komma ihåg”. Och så var det betet döpt.

TOBY VAR MED FÖRSTA gången i Napp & Nytt 1956 och är en av Abus storsäljare genom tiderna.

Även om det var ett tag sedan kungar, presidenter och vår blivande drottning var här andas fortfarande legendariska Abu-stugan sådär äkta nostalgiskt.

Timmerstugan i Ekeberg ligger oerhört idylliskt, som en mäklare skulle beskriva läget.

En flitig gäst var Finlands president Urho Kekkonen.

Kekkonen hade, som så många andra finländare, bra kapacitet när det gäller den klara drycken Finlandia.

Kekkonen och prins Bertil var de första som inviterades till Abu-stugan efter dess uppförande 1969. Efter middag hos Göte och Lisen Borgström åkte de till Abu-stugan för

Lennart Borgström visar Silvia, vår nuvarande drottning, hur man fiskar, mars 1976.

Lennart Borgström med två laxar från älven Laxa på Island.

FOTO LENNART BORGSTRÖM

en kvällsdrink. Kekkonen tog fram Finlandia-flaskan och bjöd alla på ren vodka. Alla drack utom prins Bertils adjutant. Han tackade vänligt nej.

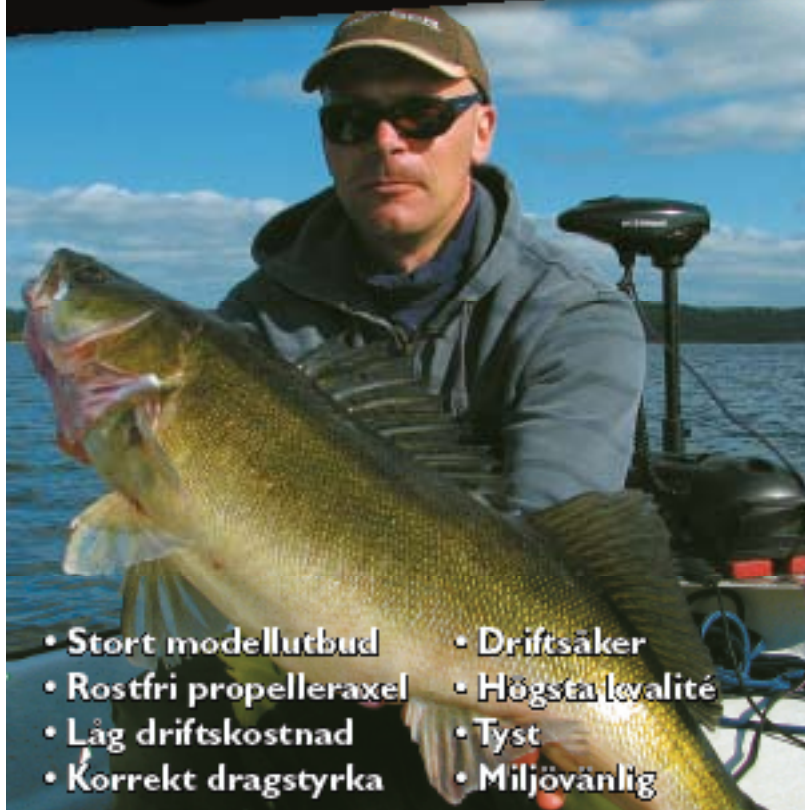
När flaskan gick runt andra gången och samma adjutant återigen tackade nej satte Kekkonen ned flaskan och sa på sin finlands-svenska: "Då tycker jag du ska gå och lägga dig. Resten sitter uppe några timmar".

FÖLJANDE UTSPELAR SIG efter att prins Bertil och Kekkonen tidigare tilltalat varandra enligt gällande kutym: Prinsen var "Ers Kungliga Höghet", Kekkonen tilltalades med både "Presidenten" och "Ers Excellens". En av herrarna råkade säga "du" till den andre och här uppstod en diskussion om vem som stod högst i rang och därför borde ha varit den som föreslog titelborttagningen. Så här lät det i Abu-stugan år 1969:

"Jag tyckte att det var du som skulle >.....>

WATERSNAKE
ELECTRIC MOTORS

- Stort modellutbud
- Rostfri propelleraxel
- Låg driftskostnad
- Korrekt dragstyrka
- Driftsäker
- Högsta kvalitet
- Tyst
- Miljövänlig

WATERSNAKE prisvärda elmotorer!

Saltvattenmodell
för montage i fäven

SHADOW

SWRT 54lbs

Rek.ca. pris 6799.-

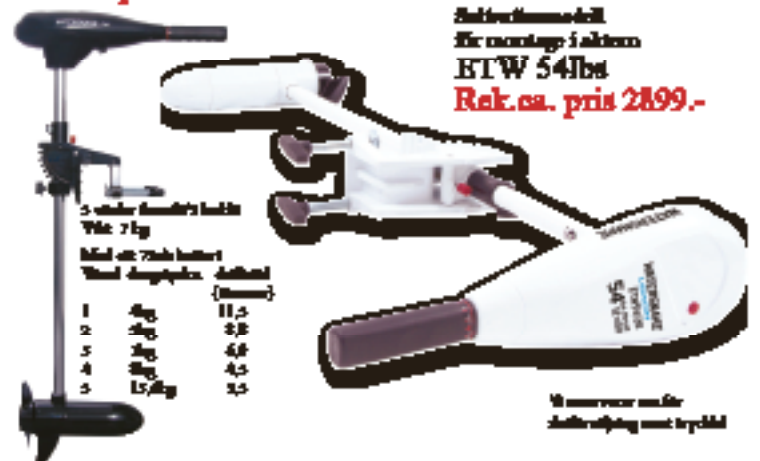
Styr säcken med
en knapptryckning!

TRADER

Saltvattenmodell
för montage i aktern

FWT 30lbs

Rek.ca. pris 1795.-

VENOM

Saltvattenmodell
för montage i aktern

BTW 54lbs

Rek.ca. pris 2899.-

Watersnake motorer
ärligt utvalda med tryck!

Distributörer: WIGGLER AB, Sällandsvägen 13, 441 64 STJERNAN BECKA

www.wiggler.se

Lennart Borgström till höger blir 2009 invald i Freshwater Hall of Fame i USA.

Toby är ett drag som Lennart kom på. Här som ett plomberat monteringsprov.

Rekommenderas varmt:

- **Lennart bok** "Snilledrag, lyckokast och bottenapp", utgiven av Atlantis Bokförlag, finns bland annat att köpa här: www.atlantiskbok.se/layout/detail.php?id=7102
- **Ett besök på Abu-museet** i Svängsta som ligger i samma byggnad där allt en gång startade med AB Urfabriken 1921. Info hittar du här: www.pfcatalogarc.com/abu_museum_web/
- **Titta in på Real Reels**. En 58-årig Abu-fantast vid namn Wayne Real från Australien med helt suverän hemsida: www.realsreels.com

► ha föreslagit vem, du är ju statsöverhuvud", sa prins Bertil.

"Ja, men du är ju kunglig, det måste vara mycket finare", sa Kekkonen.

"Jag är ju bara en sketen prins", svarade prins Bertil."

Sedan kramade de om varandra och blev vänner för livet!

LENNART BORGSTRÖMS idéer hänger där på krokarna i redskapsbutikerna och är kända över precis hela världen. Toby är som sagt en av hans briljanta påfund. Betet Krill likaså. Konceptet med "Måstebeten" med sin kända slogan, "hela hemligheten".

Flugor som Optic, Callgirl och Playboy. Diplomatserien och toppaktionsserien ZOOM när det gäller spön.

Själva Diplomatspöt var tänkt att matcha Ambassadeur de luxe, den bekanta guldrullen

som är ytterligare ett bevis på Lennart uppfinningsrikedom.

– Fast den rullen ville jag att juvelerare skulle sälja i sina butiker. Redskapshandlarna tyckte dock något annat.

– Men jag står fortfarande fast vid att det var ett misstag, fortsätter Lennart.

Rullen Abumatic var en annan idé från Lennart. Inkaplade rullar från Svängsta som fick namnet efter att Lennart sett en Cadillac med automatlåda kallad "Dynamatic". Vidare den första helt svenska haspelrullen ABU 444 tillsammans med konstruktören Karl Nurmse.

EN ANNAN RULLE, ABU 505, som för övrigt var världens första inkapslade bygellösa haspelrulle är en annan snilleblixt från Lennarts sida som främst metarna i England uppskattade eftersom de körde med tunnare linor.

Den bygellösa var inte gjord för tjockare linor. Namnet 505, ja, det kom från jetplanet Boeing – just det: 707. Ett annat koncept som skulle underlätta val av utrustning var Fiske 1-4, något som uppskattades främst av nybörjarna.

Även de svensktillverkade haspelrullarna Cardinal kommer från Lennart. Namnet Abulon, som avser Abus linor kommer från samma herre. Även ABU Röken och den välkända tävlingen som än i dag uppskattas – Recordfisken.

Abu-stugan anno 2011. ↑

Till vänster, Carl XVI Gustaf, till höger Lennart Borgström. →

Efter en liknande tävling som det amerikanska magasinet Field & Stream hade.

ABU HAR MYCKET att tacka Lennart för i dag. Visst, hans far Göte tog som sagt riskerna. Göte och Åke Murvall tog förvisso fram succén Ambassadeur. Men det var Lennart som fortsatte att bygga upp företaget så att det blev känt över hela världen.

Successivt ändrade Lennart företagsnamnet från AB Urfabriken till Abu.

En kul grej som jag nyligen fick berättat är historien om den lite mer udda färgen XBG på Hi-Lo. En wobblers med ställbar sked som för övrigt Göte Borgström tog fram tillsammans med Åke Murvall. Ett suveränt bevis på svensk ingenjörskonst.

FISKMÄSTARE GUNNAR Johansson som skötte Kronans laxfiske i Mörrum och Göte var mycket goda vänner.

Gunnar hade som hobby att tillverka egna wobblers för gäddfiske. Den mest effektiva av dessa var en wobblers tillverkad i trä och svartbrun till färgen. Bränd med blåslampa för att få den specifika färgen.

Hi-Lo var precis framtagen som också visade sig vara ett mycket effektivt gäddbete. Emellertid fick alltid Gunnar mer fisk >.....>

Ambassadeur de luxe, guldrullen med detaljer i 24 karats plätning är en av Lennarts alla ideér som än i dag lever kvar. Bilden visar 5500 CDL från 2011. ↓

Visste du att...

...**alla Abus rullar**, spön och beten alltid provfiskades i ett år innan de togs i produktion för att eliminera barnsjukdomar.

...**den som ritade Abus** första betesaskar med fabriken som bakgrund var en verktygsarbetare som hette Egon Kullring. Originalen hänger i Abu-museet.

...**pirken Egon fick** sitt namn efter en torskfisketur utanför Tjurkö i Blekinge (på den tiden fanns det torsk där) när Lennart lät Egon Kjerrman, välkänd radio- och orkesterledare från radio och tv på 1960-talet, testa en prototyp. Egon drog snabbt fem torskar innan någon annan fått napp. Så var den pirken döpt när den sedermera togs i produktion.

...**Göte och Lennart** 1955 tog hem small-mouth bass till Sverige för inplantering.

...**Abumatic lanserades** på marknaden 1957 som den första icke USA-tillverkade inkapslade rullen. På Napp & Nytt's omslag detta år sitter Lennarts fru Annika på stranden efter att ha lyckats fånga två havsöringar.

...**ABU 505 lanseras 1960**, den allra första bygellösa haspelrullen.

...**1963** dyker det upp kopior på Ambassadeur i Japan och en rättsvist drar igång som sedermera Abu och Borgströms vinner. Några av kopiorna finns i dag på Abu-museet i Svängsta. Samma år visas den första Ambassadeur de luxe (guldrullen) i Napp & Nytt.

...**Lennart ett flertal** gånger fiskade ihop med filmstjärnan John Wayne. John var mäktigt imponerad av att få träffa chefen och ägaren till den fabrik som tillverkade Ambassadeur.

...**Lennart flyttade till USA** 1978 för att rädda konkursfärdigt Garcia.

...**på Urho Kekkonens** 80 årsdag 1980, överlämnade Lennart och prins Bertil en serie specialtillverkade Cardinalrullar då Kekkonen enbart fiskade med haspel.

...**Lennart blev invald** i Freshwater Hall of Fame i USA 2009.

Lennart Borgström med steelheadfångst från Kanada. Johnny Morris, ägare och grundare till Bass Pro Shop, till vänster.

Snabbfakta från 1960-talet till vad Lennart gjort sedan Abu-tiden

- **Startade dotterbolag** i Tyskland och Storbritannien redan på 1960-talet.
- **Sålde 80 procent** till Incentive 1976 för att kunna betala arvsskatt.
- **Åkte till USA 1978** för att rädda ett konkursfärdigt Garcia. Bildade Abu Garcia som då blev världens största fiskeföretag.
- **Lärde amerikaner** om "acid rain". Satt i styrelsen för America Fishing Manufacturers Association.
- **Sålde sista aktierna 1981** för att pensionera sig. Klättrade på väggarna i sex månader och har sedan dess sysslat med allt möjligt. Elektronisk ljuddämpning (ex, SAAB 2000), klarknappar för kyckling, kalkon och andra köttprodukter – ca 80 miljoner sålda över hela världen. 11 september gav idén till agentur för röntgenutrustning till flygplatser (du har säkert sett bågen alla måste passera), elektroniska fingeravtryck med mera...

”PÅ FYRA ÅR BYGGDE VI UPP FÖRTAGET SÅ ATT DET OMSATTE 30 MILJONER”

► på sin hemmagjorda wobblers. Detta retade naturligtvis Göte och han bestämde att Abu skulle ta fram en Hi-Lo i den svartbruna färgen.

När han visade den helt svartbruna prototypen för Lennart, var båda överens om att man måste göra något åt utseendet om sportfiskarna skulle lockas att köpa den (vilket är en förutsättning för att fisken ska få en chans att se den!).

Den såg alldeles för enkel och tråkig ut. Göte bestämde direkt att den skulle få ett fjällmönster i guldfärg. Genast blev prototypen mer attraktiv. När det sedan visade sig att Göte fick lika många gäddor eller fler när den provfiskades, blev XBG en av standardfärgerna för Hi-Lo.

– Många har fått för sig att BG skulle stå för Göte Borgström. X-et står för fiskbensmönstret. B står för black, G för guld. Så enkelt var det! avslöjar Lennart.

Lennart berättar vidare att han via ett test 1974 vaskade fram fyra personer att

profilera ur Abus personal. En av dem var Göran Enocson, som är med oss i stugan första kvällen. Han berättar att han har jobbat länge på Abu, närmare bestämt i 29 år, 11 månader och tre veckor.

17 ÅR GAMMAL KOM han direkt från skolan till golvet på AB Urfabriken 1958, sedan vidare till experimentverkstaden, blev vice vd för Abu Garcia och sedan vd för Abu. Det är han som är fader till ABU Råkan, där mallen faktiskt var en kräfta.

– Men ingen hade ju fiskat med en kräfta, så den fick heta Råkan i stället, säger Göran. Vi tog även fram prototyper som sedermera blev flugrullen Delta, alla Cardinaler, ABU 3000 med mera.

Göran Enocson lämnade sedan företaget och gick vidare, men det är en annan historia. 🐟

Anekdot från förr

Lennart Borgström hade inviterat en känd tävlingskastare från England (Barrie Welham) till att fiska med Abu några dagar. När Lennart söker upp sin gäst, ser han att han ställt sitt spinnspö mot ett träd iland medan han fiskade av poolen med fluga. Döm om Lennarts förvåning då han såg att rullen var en Victory Heritage (en konkurrentrulle till Ambassadeur, såld i USA av Heddon).

Lennart frågade Barrie om det var hans rulle och när han svarade ja, monterade Lennart av rullen från spöt och kastade den så långt han kunde ut i poolens djupaste ställe.

Barrie blev mäkta förgrymmad, men Lennart lovade honom naturligtvis en ny Ambassadeur. Barrie var fortfarande sur! Det visade sig då att han lånat rullen av en god vän.

Lennart tvingades alltså att ringa upp chefen för Heddon i USA (som han kände väl) och be att få köpa en ny rulle till Barrie.

Heddonchefen fick sig ett gott skratt och skickade naturligtvis rullen gratis!

Stipendium för Svängstaungdomar

– Det bästa jag någonsin gjort? Ja, det är nog följande, säger Lennart Borgström:

– 1995 instiftade jag ett stipendium som ger Svängstaungdomar, eller barn till Abu-anställda som kvalificerar sig, en chans att studera på ett av USAs mest kända universitet, William and Mary.

– Abu har också varje år bidragit till att göra detta möjligt. Samtliga stipendiater har genom detta fått en flygande start i livet och alla har lyckats mycket bra som läkare, civilingenjörer, civilekonomer och dylikt.

Dessutom har jag på detta sätt fått nya "barnbarn". Alla håller fortfarande regelbunden kontakt med mig.

Varför sålde Lennart Abu?

År 1974 ägde Lennart Borgström 56 procent av aktierna i bolaget, vilka han successivt hade köpt till taxeringsvärdet av sin far. Samma år går Göte oväntat ur tiden. Beräkningen för att överta de återstående 44 procenten av sin far samt en liten del hos en syster, skulle göras enligt följande kalkyl:

Med en arvskatt på 50 procent och en personlig skatt på 85 procent skulle Lennart tvingas ta ut 10 miljoner kronor ur bolaget (Abu), som var hans enda inkomstkälla, för varje 1,5 miljon han skulle betala arvskatt för. Detta skulle mer eller mindre ha tömt bolagets kassa. Alltså ha stoppat framtida investeringar med följden att Abu i förfärdigt också skulle ha tappat sin position på världsmarknaden.

Som tur var blev det inte så...

Lennart Borgström, i mitten längst bak med några av sina stipendiater.

3 snabba frågor till Lennart:

1 Ditt bästa minne under Abu-tiden?

– Dels var det när Abu hade uppnått en marknadsandel av 80 % av alla spinnrullar som såldes i USA, 800 000 om året runt 1975. Samt när vi köpte Haldexfabriken i Halmstad 1969 som då hade en omsättning på 6 miljoner men en förlust på 1 miljon. På fyra år byggde vi upp företaget så att det omsatte 30 miljoner, 10 miljoner av dessa var ren vinst.

2 Dina fiskeminnen?

– Det får bli några olika. Roligast är fisket efter striped marlin utanför Cabo San Lucas där vi som pionjärer kastade ut levande bete mot solande marlin i ytan. Ett av de roligast var nog från Ponoälven i norra Ryssland, då jag drog upp tio laxar (alla återsatta) på mindre än en timme, medan min engelske fiskeskompis inte fick en enda fisk, trots att vi bytte plats flera gånger. Största fisken, nja, den kom aldrig upp. Men skepparen hade den precis intill båten och uppskattade den till ungefär 700 lbs (runt 350 kilo). Detta var på Barriärrevet när jag testade prototypen som sedan kallades Ambassadeur 20 och 30. Tråkigaste fiskminnet är solklart den 20 kilo tunga lax jag fick i Namsen där fighten bara tog någon minut. Minns även älven Flåm i Norge för att den är en av de vackraste.

3 Vad fiskar du i dag?

– Mörrumsån varje år när jag gästar Sverige. Dessutom sjön här hemma i Williamsburg som håller bass och bluegill, kul att fånga med fluga och poppers. Sedan blir det en och annan tripp med bekanta. Nyligen fiskade jag och ägaren/grundaren till Bass Pro Shop, Johnny Morris, steelhead i Kanada.

Vattenbruk, naturguide-sportfiske och fiskerård. Byggnad av betong och stål, 20-årigt naturreservat och en av de mest kända fiskerårderna i Sverige.

En gymnasieutbildning med lärande genom upplevelser. Allt från livarskåp av växter och insekter till vana sportfiskerangering med gubbring, Övermåttelag och smulgring. Vi har flera utbildningslokaler med eget laboratorierum och tillgång till 100-tals sjöer och vattenreg. Skolan har ett samarbete med stadsråd och i Hällefors med bra fiskerård.

- Vattenbruk och sportfiske skola
- Vatten- och fiskerård
- Sportfiskerård
- Fiskeråd
- Vatten- och fiskerård
- Fiskeråd
- Fiskeråd

WWW.SAVNERS.SKOLA SE TEL: 0501-180 00